

haald, wanneer meerdere pijn, braken en blijvende spanning ze niet verbieden. „*In diesem Falle sofort Narcose und Herniotomie*”.

Men ziet het, van overdrijving bleef WOLZENDORFF geenszins vrij. Dat daarom voor den in massage onervaren geneesheer het boekje gevaarlijk kan worden, behoeft geen nader betoog.

KORTEWEG.

I N G E Z O N D E N.

Mijnheer de Redacteur!

De Provinciale Staten van Zuid-Holland zullen binnen weinige maanden te kiezen hebben tusschen uitbreiding der bestaande krankzinnigen-gestichten in Zuid-Holland of het stichten van een nieuw krankzinnigen-gesticht in de onmiddellijke nabijheid der Universiteits-stad Leiden. Het laatste plan is het duurste van de twee en heeft reeds om die reden kans te worden verworpen, maar afgescheiden daarvan bestaan er redenen, die het eerste voorstel aannemelijker zullen maken. Het is te verwachten, dat machtige locale invloeden zich zullen doen gelden, die slechts door hogere beschouwingen kunnen vernietigd worden. Willen deze laatste werken dan dienen zij er te zijn en het is te vreezen, dat de Provinciale Staten ook in deze quaestie de meening van de meerderheid van het publiek vertegenwoordigende, de waarde der psychiatrie en van het onderwijs in dat vak niet kunnen beoordeelen. Het is daarom de plicht van de Nederlandsche Geneesheeren hun stem te doen hooren. De „Ver-eeniging voor Psychiatrie” heeft reeds gesproken, de geneesheeren, die daarbuiten staan, mogen niet zwijgen.

Men kan drie wegen volgen:

1°. Het Hoofdbestuur der Nederlandsche Maatschappij ter Bevordering der Geneeskunst kan deze zaak met spoed bij de Afdeelingen aan de orde stellen.

2°. De in Zuid-Holland gevestigde Afdeelingen kunnen afzonderlijk of gezamenlijk hun meening kenbaar maken.

3°. Die geneeskundigen, welke vrienden onder de leden van bovengenoemd collegie hebben en met mij van meening zijn, dat het duurste plan het beste is, kunnen hunnen persoonlijken invloed aanwenden. Anderen mogen uitmaken, welke weg de beste is, het is mij te doen om te constateeren, dat ook niet-psychiaters bewust zijn van den plicht, nu de vijand van de 19de eeuw de wapens heeft neergelegd, ons aan te gordenen voor den strijd, dien de 20ste eeuw zal brengen.

Oud-Beijerland, 6 December 1890.

Dr. J. F. PH. HERS.

B E R I C H T E N.

B U I T E N L A N D.

BERLIJN. — De 1 000 000 Mark, gesteld ter beschikking van Prof. KOCH tot het bouwen van een ziekenhuis voor behoeftige teringlijders, werden door den bankier BLEICH-